

Kildeørred (*Salvelinus fontinalis*)

Beskrivelse

Videnskabeligt navn: *Salvelinus fontinalis*

Synonymer: *Baione fontinalis*, *Salmo canadensis*, *Salmo fontinalis*, *Salmo hudsonicus*, *Salvelinus timagamiensis*

Kaldenavn: Kildeørred

Beskrivelse: Kildeørreden kan blive op til ca. 85 cm, men i naturen herhjemme bliver fiskene sjældent mere end 30-40 cm og under 1 kg. Ryggen er olivengrøn eller mørkebrun med en lysere marmorering. Siderne har talrige gule pletter samt røde pletter med lyse blålige ringe omkring. Bugen varierer fra lys til stærkt rød. Forkanten af brystfinnerne, bugfinnerne og gatfinnerne er hvid med en mørk stribe bagved. Halefinnerens bagkant er nogenlunde lige afskåret. Munden er stor, og dens bagkant ender langt bag øjet. Skællene er meget små, og langs sidelinjen, som er fuldstændig, findes ca. 220-230 skæl¹.

Forvekslingsmuligheder

Kildeørreden minder meget om fjeldørreden, som også opdrættes i dambrug i Danmark. Meget ofte er det endda krydsninger mellem de to arter (såkaldte brøddinger), der opdrættes, og de kan være meget svære at skelne fra forældrearterne. Kildeørreder og fjeldørreder kan lettest kendes fra hinanden på, at fjeldørreder mangler de bugtede lyse farvetegninger på ryggen, og de mangler stort set også den mørke stribe bag den hvide forkant på de parrede finner og gatfinner.

Spredningsvej og nuværende udbredelse

Kildeørreden stammer oprindeligt fra den østlige del af Nordamerika². I forbindelse med akvakultur og sportsfiskeri er den blevet introduceret i mere end 40 lande på tværs af kontinenterne^{3,4}. Kildeørreden blev først introduceret til Europa i Storbritannien i 1869, og den er siden blevet introduceret i mere end 20 europæiske lande. Kildeørreden blev første gang introduceret til Danmark i 1897, hvor æg blev importeret fra Tyskland¹. Den er gennem tiden udsat en lang række steder herhjemme (i nyere tid primært i put-and-take-søer), ligesom der også er sket talrige udslip fra dambrug til åerne (og havet). Det er dog kun meget få steder, at fiskene har dannet ynglebestande, og de fleste eksemplarer, der træffes i vandløbene er undslupne dambrugsfisk. Der er kun fundet ynglebestande i åer i Jylland og kun syd for Limfjorden. Pt. er det kun i de øvre dele af Lindenberg Å-system og Villestrup Å-system, at der er egentlige ynglebestande¹, og disse bestande er ret små. Generelt er vore vandløb for varme og for næringsbelastede/forurenede til kildeørreder, og det vurderes, at kildeørreder generelt taber konkurrencen til de hjemmehørende ørreder, der har en konkurrencefordel, da de er bedre tilpassede vores klima. Global opvarmning vil formentlig betyde, at kildeørreden får endnu sværere ved at klare sig.

Score og baggrund

Vi benytter en skala fra 1-3. 1 svarer til lav, 2 svarer til middel og 3 svarer til høj

Sprednings- potentiale	Levestedets bevarings- eller naturværdi	Påvirkning af hjemme- hørende arter	Påvirkning af økosystemer	Økonomiske effekter	Helbreds effekter	Harmonia	Samlet
2	2	1	1	1	1	6	8

Spredningspotentiale: 2 (middel). Spredningspotentialet for kildeørreden er vurderet til middel. Kildeørreder er i stand til at reproducere sig i Danmark, og da de kan leve i både fersk- og saltvand, kan de spredes over større distancer og i nogle tilfælde fra å til å via havet. Man har dog ikke set en egentlig spredning herhjemme trods mere end 100 års tilstedeværelse.

Levestedets bevarings- eller naturværdi: 2 (middel). Levestedets bevaringsværdi er vurderet til middel for kildeørreden. Kildeørreder lever primært i vandløb, og herhjemme trives de især i de kolde grundvandsfødte kildeløb. Den er dog på trods af over 100 års tilstedeværelse ikke vurderet som en trussel mod nogle arter (heller ikke rødlistede) eller ved levestedets bevarings- eller naturværdi disse steder.

Påvirkning af hjemmehørende arter: 1 (lav). Påvirkning af hjemmehørende arter er vurderet til lav i Danmark, da arten er alt for fåtallig til at have nogen nævneværdig indflydelse på det hjemmehørende dyreliv, og der er ikke grund til at tro, at det vil ændre sig fremover. Global opvarmning vil være en trussel mod arten. Kildeørreden taber som nævnt normalt konkurrencen med de hjemmehørende ørreder, og selvom de kan hybridisere med ørreder (afkommet kaldes tigerørreder), opfattes det ikke som en trussel, da tigerørreder er meget sjældne i naturen herhjemme, og når de findes, skyldes det sikkert udslip fra dambrug, hvor de produceres.

Påvirkning af økosystemer: 1 (lav). Påvirkning af økosystemer er vurderet til lav. Kildeørreder kan føre til modifikationer i antal og sammensætning af bentisk zooplankton, makroinvertebrater og alger⁵, men i de lave tætheder, som fiskene træffes i herhjemme, er det ikke et problem, og som nævnt vil arten have endnu sværere ved at klare sig, hvis temperaturen stiger.

Økonomiske effekter: 1 (middel). De økonomiske effekter for kildeørreden er vurderet til lav. Arten er traditionelt ikke blevet opfattet som et problem herhjemme, og der bruges ikke midler på hverken overvågning af etablerede populationer eller bekæmpelse. Hvor kildeørreder udsættes til glæde for lystfiskere, er de et økonomisk aktiv.

Helbredseffekter: 1 (lav). Kildeørreden er en god spisefisk, og der er ingen negative helbredseffekter.

Total score = 8

Kilder

- ¹ Rasmussen, G.R. 2012. Kildeørred. S. 479-490 i: Carl, H. & Møller, P.R. (red.). Atlas over danske ferskvandsfisk. Statens Naturhistoriske Museum.
- ² Scott, W.B. & Crossman, E.J. 1973. Freshwater fishes of Canada. Fisheries Research Board of Canada.
- ³ Jansson, K. 2013. NOBANIS – Invasive Alien Species Fact Sheet – *Salvelinus fontinalis*. – From: Online Database of the European Network on Invasive Alien Species – NOBANIS. (IGN342)
- ⁴ Welcomme, R.L. 1988. International introductions of inland aquatic species. FAO Fisheries Technical Paper 294.
- ⁵ ISSG Global Invasive Species Database for *Salvelinus fontinalis* (IGN1675)